

Brusel 24. dubna 2026
(OR. en)

8262/26

EDUC 112
DIGIT 102
SOC 196
COMPET 437
TELECOM 191

POZNÁMKA

Odesílatel: Generální sekretariát Rady
Příjemce: Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět: Návrh závěrů Rady o učitelích v éře umělé inteligence (AI)
– *schválení*

1. Výbor pro vzdělávání posoudil návrh závěrů Rady k výše uvedenému tématu na řadě zasedání. S příloženým zněním souhlasily všechny delegace.
2. Výbor stálých zástupců se vyzývá, aby potvrdil, že ohledně znění uvedeného v příloze bylo dosaženo principiální dohody, a předložil jej Radě pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport ke schválení na zasedání dne 11. května 2026 a k následnému zveřejnění v *Úředním věstníku Evropské unie*.

Návrh závěrů Rady o učitelích v éře umělé inteligence (AI)

RADA EVROPSKÉ UNIE,

PŘIPOMÍNÁ politická východiska týkající se Evropského prostoru vzdělávání, jeho úplné vytvoření a klíčovou úlohu učitelů, kteří jsou základem vysoce kvalitních, inkluzivních a na budoucnost orientovaných systémů vzdělávání a odborné přípravy přizpůsobených digitálnímu věku;

UPOZORŇUJE na skutečnost, že digitální suverenita a strategická autonomie mají pro Evropu zásadní význam, přičemž konstatuje, že je klíčové usilovat o snižování závislostí spojených s nástroji a technologiemi umělé inteligence (AI) vyvíjenými mimo Evropu, a to i v oblasti vzdělávání a odborné přípravy.

UZNÁVÁ, že

1. AI hraje klíčovou úlohu při zajišťování konkurenceschopnosti a udržitelného růstu Evropy;
2. probíhající digitální transformace – a zejména rychlý vývoj a zavádění umělé inteligence – mění každodenní život v celé Unii a vytváří novou realitu pro systémy vzdělávání a odborné přípravy;
3. AI má potenciál ovlivnit organizaci učení, způsob, jakým učitelé navrhují, vedou a hodnotí výuku, a způsob, jakým účastníci vzdělávání získávají a interpretují informace, a proto může změnit vztah mezi učiteli a účastníky vzdělávání; může rovněž ovlivnit způsob, jakým školy plní administrativní úkoly;
4. pro začlenění AI do vzdělávání a odborné přípravy je potřeba navázat na stávající digitální dovednosti a kompetence a jejich neustálý rozvoj a vycházet z poradenských a podpůrných rámců, které učitelům, účastníkům vzdělávání a systémům vzdělávání a odborné přípravy umožňují být odpovídajícím způsobem připraveni na digitální transformaci;
5. tyto změny mohou ovlivnit úlohu učitelů, pedagogické postupy, očekávání kladená na učitele a mohou mít výraznější dopad na školní prostředí.

ZDŮRAZŇUJE, že pro účely těchto závěrů pojem „učitelé“ zahrnuje učitele, školitele, vedoucí pracovníky škol a další pedagogické pracovníky zapojené do výuky účastníků vzdělávání na předškolní, základní, nižší a vyšší sekundární úrovni systémů formálního vzdělávání a odborné přípravy, včetně počátečního a vyššího sekundárního odborného vzdělávání a přípravy, a je třeba jej chápat v souladu s vnitrostátními nebo případně regionálními právními předpisy a strukturou každého systému vzdělávání a odborné přípravy.

ZDŮRAZŇUJE, že umělá inteligence má potenciál posílit:

6. aktivní a kooperativní učení a tvůrčí angažovanost;
7. začleňování prostřednictvím poskytování vzdělávacích zdrojů mladým lidem se zdravotním postižením a speciálními vzdělávacími potřebami;
8. dostupnost pro účastníky vzdělávání ve venkovských a odlehlých oblastech a z nedostatečně zastoupeného a marginalizovaného prostředí;
9. zapojení účastníků vzdělávání z různých jazykových prostředí do učení, čímž se posílí kulturní a jazyková rozmanitost;
10. pedagogiku prostřednictvím různých přístupů, včetně praktického a zkušenostního učení;
11. individuální přístup s cílem řešit různé profily výuky, včetně individualizovaného učení a okamžité zpětné vazby, čímž se podpoří získávání znalostí a dovedností;
12. postupy hodnocení, které se zaměřují na individuální potřeby a pokrok účastníků vzdělávání, umožňují včasnou identifikaci nedostatků a formativní zpětnou vazbu a zabraňují rizikům nezájmu o vzdělávání nebo předčasného ukončení školní docházky;
13. administrativní efektivitu, která umožňuje věnovat více času procesu výuky a učení.

KONSTATUJE, že AI může vzbuzovat obavy, pokud jde o:

14. lidský faktor a dohled, zejména proto, že AI má potenciál oslabit autonomii učitelů a účastníků vzdělávání;
15. technologickou závislost na nástrojích AI, zejména pokud jde o generativní umělou inteligenci, která může postupně oslabovat kritické myšlení, jakož i kognitivní a metakognitivní schopnosti potřebné pro učení, přičemž může ovlivnit motivaci účastníků vzdělávání, vnímání hodnoty vzdělávání a jejich odhodlání k celoživotnímu učení;
16. nadměrné a neúčelné využívání obrazovek a nástrojů založených na AI mladými účastníky vzdělávání, které je může rozptylovat a v některých případech bránit jejich koncentraci a získávání dovedností;
17. lidskou odpovědnost, která by mohla být oslabena v důsledku přílišného spoléhání se na nástroje AI, což by mohlo vést k dezinformacím, plagiátorství nebo problémům s autorskými právy;
18. předpojatost začleněnou do systémů AI nebo umocněnou AI, zejména pokud nejsou zohledněny jiné kontextové zvláštnosti, které by mohly vést k diskriminaci, nerovnosti a vyloučení;
19. kvalitu, integritu, ochranu a transparentnost údajů, zejména s ohledem na potřebu zachovat důvěru, spravedlnost, soukromí a odpovědnost;
20. riziko prohlubující se digitální propasti, zejména v souvislosti s nerovným přístupem k nástrojům a infrastruktuře AI a jejich nedostatečnou koncepcí, jakož i rozdíly v digitálních dovednostech a kompetencích, což může prohlubovat nerovnosti mezi účastníky vzdělávání;
21. společenský a environmentální blahobyt a duševní zdraví a pohodu, zejména s ohledem na riziko, že zavádění AI by mohlo ovlivnit sociální soudržnost, kognitivní procesy a dále zhoršit environmentální a klimatickou krizi.

ZDŮRAŽŇUJE

22. potřebu vyváženého, fakticky podloženého, účelného a hodnotově orientovaného přístupu k AI ve vzdělávání a odborné přípravě, který využívá příležitostí a zároveň proaktivně identifikuje rizika, předchází jim a zmírňuje je;
23. význam rozlišování mezi obecnými nástroji AI používanými ve vzdělávacích postupech a řešeními v oblasti vzdělávacích technologií umělé inteligence (EdTech), která jsou založena na pedagogických zásadách a navržena tak, aby zlepšovala výsledky vzdělávání, v souladu s přístupem založeným na posouzení rizik definovaným v aktu o umělé inteligenci;
24. skutečnost, že vedle významných technologických změn zůstává ústředním prvkem lidský rozměr výuky a učení, který je založen na etickém, bezpečném a odpovědném využívání AI;
25. skutečnost, že učitelé jsou klíčovými faktory tohoto úsilí a mohou pomoci systémům vzdělávání a odborné přípravy těžit z inovací a zároveň nadále podporovat kvalitu, rovnost, začlenění a úspěch pro všechny, které mají při přechodu k Evropskému prostoru vzdělávání i nadále ústřední význam.

ZDŮRAŽŇUJE, že

26. učitelé hrají rozhodující úlohu v procesu učení a při utváření toho, jak je AI zaváděna, vykládána a využívána;
27. rozhodnutí v oblasti vzdělávání týkající se používání AI musí být i nadále založena na pedagogickém účelu;
28. nástroje AI musí podporovat učitele, nikoli je nahrazovat nebo izolovat, jakož i skutečnost, že pro vysoce kvalitní, inkluzivní a na člověka zaměřené vzdělávání a odbornou přípravu má zásadní význam odborný úsudek, pedagogická autonomie a odpovědnost.

POTVRZUJE zásadní a vyvíjející se úlohu učitelů při:

29. využívání příležitostí, které AI nabízí, při současném zachování důvěry a smysluplných interakcí mezi učiteli a účastníky vzdělávání ve třídě, jakož i vývojových a sociálně-emočních potřeb účastníků vzdělávání, a to zajištěním poradenství a dohledu přiměřeného věku;
30. usnadňování učení pomocí nástrojů AI s využitím kreativních, inovativních a personalizovaných přístupů k výuce tam, kde to přináší přidanou pedagogickou hodnotu;
31. kritickém posuzování výstupů AI, vysvětlování omezení a potenciálních předpojatostí systémů AI a podpoře účastníků vzdělávání při hodnocení informací generovaných AI;
32. posilování digitálního občanství tím, že účastníci vzdělávání budou vedeni k odpovědnému, etickému a kritickému využívání AI, čímž se posílí informovaná a aktivní demokratická účast;
33. napomáhání účastníkům vzdělávání při posuzování environmentálních, společenských a etických důsledků nástrojů AI na podporu zelené, spravedlivé a odolné budoucnosti;
34. případném přispívání ke společnému navrhování, výběru, hodnocení a kontextovému přizpůsobení nástrojů AI používaných ve vzdělávání a odborné přípravě.

Proto **NALÉHAVĚ VYZÝVÁ** k tomu, aby se přístupy k umělé inteligenci ve vzdělávání a odborné přípravě řídily zásadami digitálního humanismu a zajistily, aby technologie sloužily lidem, podporovaly lidskou činnost a posilovaly demokratické hodnoty.

UZNÁVÁ, že

35. investice do učitelů mají zásadní význam pro zajištění toho, aby AI pozitivně přispívala k výuce a učení;
36. k posílení postavení učitelů, aby se mohli orientovat v příležitostech a rizicích AI, jsou nezbytné:
 - a) gramotnost v oblasti AI, včetně znalostí, dovedností a kompetencí v oblasti nástrojů a technologií AI, jakož i kritické myšlení a mediální gramotnost;
 - b) vysoce kvalitní poradenství, budování kapacit a profesní rozvoj;
 - c) jasné pochopení výzev týkajících se svrchovanosti v oblasti údajů souvisejících s používáním nástrojů AI ve vzdělávání a odborné přípravě;
 - d) komplexní politický rámec, který podporuje bezpečné zavádění důvěryhodných nástrojů a technologií AI ve vzdělávání a odborné přípravě a který zachovává pedagogickou autonomii a profesionální rozhodování;
 - e) vstřícné pracovní podmínky, včetně pomoci odborníků na digitální technologie ve vzdělávání, a nezbytnou digitální infrastrukturu, která učitelům ze všech prostředí, různých úrovní digitální připravenosti a různých věkových kategorií umožní přizpůsobit se technologickým změnám a odpovědně a s důvěrou uplatňovat svůj odborný úsudek;
37. s cílem zajistit soudržné, udržitelné a spravedlivé začlenění AI do vzdělávání a odborné přípravy a zabránit nepřiměřené zátěži jednotlivých učitelů jsou nezbytné přístupy na úrovni celého systému a přístupy zaměřené na školu jako celek, do nichž jsou zapojeni všichni klíčoví aktéři, včetně rodičů a rodin.

UPOZORŇUJE na:

38. význam interdisciplinární spolupráce na vnitrostátní a regionální úrovni a na úrovni EU, která zajistí, aby žádná vzdělávací instituce nebo instituce zajišťující odborné vzdělávání a přípravu nezůstala opomenuta;
39. potřebu posílit strategickou autonomii Unie v oblasti vzdělávacích technologií podporou vývoje unijních nástrojů a řešení v oblasti AI v souladu s hodnotami a zájmy Unie.

VYZÝVÁ ČLENSKÉ STÁTY, aby:

40. podporovaly učitele v tom, aby vycházeli ze stávajících digitálních dovedností a kompetencí s cílem účinně využívat nástroje a technologie AI a učit o nich, a aby chápali související přínosy a rizika;
41. podporovaly zavádění a používání nástrojů AI, jsou-li přínosné z pedagogického hlediska, a to způsobem, který doplňuje a posiluje lidský rozměr výuky a nenahrazuje pedagogické role učitelů nebo vztahy s účastníky vzdělávání;
42. podporovaly poskytování důvěryhodných, etických, na člověka zaměřených, na výzkumu založených a transparentních nástrojů AI, které jsou speciálně navrženy pro vzdělávací kontexty a přizpůsobeny věku účastníků vzdělávání a zamýšlenému vzdělávacímu účelu;
43. v příslušných případech umožnily učitelům, aby při začleňování nástrojů AI do procesů výuky a učení postupovali na základě kritického myšlení, odpovědného a etického rozhodování a s jistotou, a zároveň zajistily pedagogickou autonomii, odborný úsudek a well-being účastníků vzdělávání;

44. podporovaly začlenění gramotnosti v oblasti AI do případného počátečního vzdělávání učitelů, úvodního zaškolení a dalšího profesního rozvoje;
45. zapojily učitele do vytváření a hodnocení iniciativ v oblasti AI a podporovaly výzkum zaměřený na dopad AI na úlohu učitelů, jakož i na výsledky učení;
46. podporovaly etické, bezpečné a důvěryhodné přístupy k AI ve vzdělávání a odborné přípravě, mimo jiné prostřednictvím pokynů týkajících se ochrany údajů, povědomí o rizicích, odpovědnosti a záruk zaměřených na účastníky vzdělávání;
47. řešily otázky rovnosti a dostupnosti, včetně jazykové dostupnosti a regionálních rozdílů, podporou spravedlivého přístupu k nástrojům AI, digitální infrastruktuře a vysoce kvalitním digitálním zdrojům pro všechny učitele a účastníky vzdělávání;
48. zkoumaly a využívaly potenciál AI k podpoře inkluzivních, individualizovaných přístupů zaměřených na účastníky vzdělávání, a to i v odborném vzdělávání a učení se prací;
49. náležitě zohledňovaly dopad AI na pracovní zátěž učitelů, jejich postupy hodnocení a jejich administrativní úkoly s cílem zajistit práva učitelů prostřednictvím udržitelných a podpůrných pracovních podmínek;
50. podporovaly well-being učitelů a zajistily, aby AI přispívala ke zlepšení procesů výuky a učení, aniž by vytvářela nepřiměřený tlak.

VYZÝVÁ EVROPSKOU KOMISI, aby v rámci svých pravomocí a s náležitým ohledem na zásadu subsidiarity:

51. pokračovala ve spolupráci a dále rozvíjela synergie s Radou Evropy, UNESCO a OECD; dále spolupracovala s OECD na dokončení Rámce gramotnosti v oblasti AI pro základní a střední vzdělávání;
52. podporovala soudržný a strategický přístup k umělé inteligenci ve vzdělávání a odborné přípravě na evropské úrovni, který se zaměřuje na digitální dovednosti, gramotnost v oblasti AI, podporu profesního rozvoje učitelů a kritické myšlení a který posiluje demokratickou odolnost, včetně schopnosti posuzovat předpojatost, dezinformace a rizika související s kybernetickou šikanou, a zároveň pokračovala v práci na plánu týkajícím se budoucnosti digitálního vzdělávání a dovedností do roku 2030;
53. usnadňovala rozvoj a sdílení důkazů, výzkum, osvědčené postupy a výměnu politik týkajících se přístupů k AI zaměřených na člověka ve vzdělávání a odborné přípravě, mimo jiné prostřednictvím Evropského centra digitálního vzdělávání;
54. pokračovala v práci na pokynech a praktických zdrojích na podporu etického, odpovědného, bezpečného a transparentního využívání nástrojů AI ve vzdělávání a odborné přípravě a šířila je, mimo jiné prosazováním nedávno aktualizovaných *Pokynů pro pracovníky ve výchově a vzdělávání týkajících se využívání umělé inteligence a dat ve vzdělávání* a *Pokynů pro učitele a další pedagogické pracovníky týkajících se boje proti dezinformacím a podpory digitální gramotnosti prostřednictvím vzdělávání a odborné přípravy*;

55. pokračovala v aktualizaci Evropského rámce pro digitální kompetence pedagogů (DigCompEdu) s cílem zohlednit rychlý rozvoj a rostoucí využívání AI a zajistit, aby byli pracovníci ve výchově a vzdělávání vybaveni znalostmi, dovednostmi a postoji potřebnými k účinnému, kritickému a odpovědnému začlenění nástrojů a postupů založených na AI do výuky, učení a hodnocení;
56. zajistila soudržnost mezi unijními iniciativami souvisejícími s AI, vzděláváním a odbornou přípravou a digitální transformací;
57. podporovala členské státy při poskytování rámců a pokynů týkajících se právních povinností a povinností v oblasti ochrany údajů, včetně provádění aktu o umělé inteligenci v oblasti vzdělávání a odborné přípravy;
58. podporovala zapojení učitelů do navrhování a hodnocení iniciativ na úrovni EU v oblasti AI ve vzdělávání a odborné přípravě.

VYZÝVÁ ČLENSKÉ STÁTY A KOMISI, aby v rámci svých příslušných pravomocí:

59. pokračovaly ve vývoji vhodných programů budování kapacit s cílem připravit učitele na práci v prostředích, v nichž je umělá inteligence stále běžnější součástí;
60. usilovaly o vedení a ochranu učitelů při používání nástrojů AI ve třídě prostřednictvím podpory na úrovni systému;

61. podporovaly činnosti vzájemného učení a výměnu osvědčených postupů, a to i na evropské úrovni, pokud jde o využívání umělé inteligence zaměřené na účastníky vzdělávání a využití AI pro pedagogické účely;
 62. zajistily soudržnost se strategickým rámcem evropské spolupráce v oblasti vzdělávání a odborné přípravy s ohledem na Evropský prostor vzdělávání, včetně jeho zaměření na kvalitu, rovnost, inkluzi a úspěch ve vzdělávání pro všechny;
 63. náležitě využívaly zdroje nabízené vzdělávací laboratoří pro investice do kvalitního vzdělávání a odborné přípravy na podporu účinného, bezpečného a inkluzivního využívání AI učiteli a zároveň zajistily, aby účast na činnostech vzdělávací laboratoře zůstala dobrovolná;
 64. podle potřeby nadále podporovaly porozumění technologiím umělé inteligence ze strany učitelů, a to podporou specializovaných zdrojů odborného vzdělávání, komunit pro sdílení praktických postupů a projektů spolupráce v oblasti pedagogického, etického a praktického využívání AI, mimo jiné prostřednictvím Evropské platformy pro školní vzdělávání, komunity eTwinning a nástroje „SELFIE pro učitele“;
 65. prosazovaly a podporovaly výzkum, experimentování a vytváření důkazů o využívání AI ve vzdělávání a odborné přípravě, jakož i její hodnocení a optimalizaci, a to na vnitrostátní úrovni i na úrovni EU, s cílem poskytnout informace, které slouží jako podklad pro tvorbu politik a pedagogickou praxi;
 66. dále prosazovaly digitální občanství a podporovaly angažovanost k občanství prostřednictvím technologií AI.
-